

Моїсєєнко Л.М., канд. іст.наук, доц., **Кандала Н.О.**, студентка,
Індустріальний інститут ДВНЗ «ДонНТУ»

ВПЛИВ ДЕМОГРАФІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Розвиток економіки країни залежить від багатьох, пов'язаних між собою факторів, елементів та підсистем. Серед важливих факторів, що впливають на економічний розвиток є демографічна ситуація. За переконанням більшості дослідників, розробка механізмів економічного розвитку є одним із найскладніших економічних завдань. Вирішення цих завдань залежить від об'єднаних зусиль держави, підприємств, громадськості, навчальних закладів, громадян. Ці зусилля мають ґрунтуватися, в свою чергу, на детальному і глибокому аналізі основних тенденцій та широкого спектру показників, які характеризують соціально-економічне життя країни та населення.

Важливим індикатором соціально-економічного розвитку країни, основною формування конкурентного професійного ринку праці є демографічна ситуація, що включає показники динаміки чисельності та руху населення, а також його склад. Оскільки у процесі побудови цілей макроекономічної політики, перш за все слід враховувати Індекс розвитку людського потенціалу, що гарантує економічні вигоди в довгостроковій перспективі.

Справа в тому, що економічна поведінка людей змінюється з віком, що в свою чергу впливає на економічні показники країни. Так, в тих країнах, де спостерігається висока частка дітей, значні ресурси спрямовується на їх утримання, що може призвести до ослаблення темпів економічного зростання. Відповідно, якщо більшість населення країни - це люди працездатного віку, збільшення чисельності населення може призвести до розвитку економіки. Таким чином, якщо в державі наявна велика частка населення, що знаходиться у працездатному віці, а держава проводить ефективну політику в напрямку охорони здоров'я, турботи про сім'ю і розвитку людського потенціалу, - все це може стати умовою економічного розвитку.

Що стосується України, то статистичні дані (Державна служба статистики) щодо чисельності населення говорять про інтенсивне його скорочення через різні причини. Так, в 2012 році в Україні нараховувалося 45633,6 млн. осіб, то в 2017 році – 42414,9 (1 січня 2017р.) млн. осіб., з них у віці від 15 до 59 років - 29011,8 млн. осіб та 12522,5 млн. осіб у віці від 0 до 15 років. За цей період в 1,3 рази скоротилася і народжуваність. Дослідники зауважують, щоб демографічна ситуація покращилася, кожна сім'я має народити та виховувати не менше 4 дітей. В 2017 році смертність перевищила народжуваність в 1,5 рази. Що стосується природного приросту населення, то в 2012 році він дорівнював - -142,4, в 2017 році - -186,6 тисяч осіб; міграційний приріст в 2012 році складав - 61,8, в 2017 році – 14,2.

Отже, для сучасної демографічної ситуації в Україні характерно зменшення народжуваності й збільшення смертності, старіння населення, збільшення навантаження на його працездатну частину, посилення інтенсивності міграційних процесів, що негативно впливає на економіку країни.

Таким чином країні потрібна виважена соціальна та демографічна політика у напрямку:

- зростання рівня життя та подолання бідності;
- формування конкурентних переваг професійного ринку праці через посилення мотиваційних механізмів, підвищення конкурентоспроможності робочої сили;
- забезпечення ефективної зайнятості населення;
- демографічна політика уряду, орієнтована на створення умов щодо розширеного відтворення населення;
- державна політика у сфері охорони здоров'я на збереження трудового потенціалу країни.

Крім того, серед макроекономічних показників, що формують передумови розвитку професійного ринку праці, це: динаміка обсягів і темпів зростання виробництва, ВВП, розширення виробництва пріоритетних галузей і сфер економіки; продуктивності праці та ін; інвестиційна та інноваційна діяльність; розвиток підприємництва, малого і середнього бізнесу;

Таким чином, критична демографічна ситуація в Україні негативним чином впливає на економічний розвиток. Для вирішення цього питання необхідні комплексні заходи та об'єднані зусилля всього суспільства.